

KATALIKŲ TIKYBOS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO „DŽIAUGSMAS TIKĖTI“
(V KL.) RECENZIJA

Pavadinimas: „Džiaugsmas tikėti“

Autorius(-iai): Genovaitė Dobikaltienė, Jurgita Vaitkutė

Ugdymo sritis / dalykas: katalikų tikyba

Klasė: 5

Vadovėlio komplekto dalys: nėra

Recenzuoti pateiktas katalikų tikybos vadovėlio rankraštis (toliau – vadovėlis), skirtas 5 klasės mokiniams (131 p.). Leidykla „Katalikų pasaulio leidiniai“, Vilnius, 2013 m.

Vadovėlio medžiaga pagal kiekį atitinka Pagrindinio ugdymo katalikų tikybos programoje apibrėžtą 5–6 kl. koncentro turinio apimtį ½ dalį. Dalykinių netikslumų nėra. Vadovėlis sudaro galimybes mokiniams įgyti žinių, supratimo, ugdyti(s) nuostatas ir gebėjimus pagal katalikų tikybos Bendrosios programos ugdomasias veiklos sritis: *Gyvenimo klausimai tikėjimo požiūriu; Bendravimas ir sutarimas; Šventojo Rašto ir tikėjimo pažinimas; Atsiliepiamas į Dievo ir Bažnyčios kvietimą; Dvasinis augimas.*

Medžiaga pritaikyta mokyti vienuolikos dvylikos metų amžiaus vaikams, skirtingų poreikių ir pasiekimų mokiniams. Vadovėlio medžiaga nukreipta į mokinių gyvenimo patirtį, mąstymo raidos ypatumus. Laikomasi schemas „Gyvenimas – tikėjimas – naujas gyvenimas“.

Vadovėlio struktūra (skyriai ir paragrafai) yra nuosekli, aiški žinių, gebėjimų ir nuostatų ugdymo logika.

Pirmajame skyriuje „Noriu pažinti“ mokiniai kviečiami mąstyti, kokios veiklos jų gyvenime užima daugiausia laiko, kurioms laiko lieka mažiau ir kodėl. Svarstoma, kuo svarbus tikėjimas ir malda. Ieškoma atsakymų, kas yra tiesa, laimė, gėris ir jų Šaltinis. Aiškinama blogio kilmė, kokios žmogaus galimybės įveikti blogį bendradarbiaujant su Dievu. Aptariamas žmogaus unikalumas, pašaukimo svarba įgyvendinant Dievo misiją pasaulyje.

Antrajame skyriuje „Šventasis Raštas stiprina ir moko“ pristatoma knygų Knyga – Biblija. Aiškinama, kaip skaityti Šventąjį Raštą, skatinama tikėti ir pasitikėti Dievo Žodžiu, pristatomos Abraomo, Mozės, Saliamono tikėjimo istorijos. Mokiniai kviečiami laikytis Dievo įsakymų, atsisakyti netikrų dalykų garbinimo, ieškoti išminties ir pasirinkti teisingai.

Trečiajame skyriuje „Šventasis Raštas ir dabartis“ analizuojama kančios problema. Pasakojama apie lietuvių tremtį, žydų trėmimus, o žydų tauta pristatoma kaip Dievo Žodžio saugotoja ir perdavėja. Kalbama apie Jėzaus kančios prasmę ir aukos vertę, aiškinama, kad tik įprasmintą kančia padeda įveikti gyvenimo sunkumus. Perteikiama Gerosios Naujienos žinia, pristatomi evangelistai. Nusakomas krikšto būtinumas išganymui. Aiškinama, kas vienija ir skiria visus krikščionis.

Ketvirtajame skyriuje „Jėzus – mūsų Gelbėtojas ir Draugas“ pristatoma Jėzaus misija – mokymas, gydymas, Kryžiaus auka, Šventosios Dvasios atsiuntimas, sakramentų dovanos, Jo veiklos tęsimas įvairiose organizacijose, kurios atlieka meilės ir gailestingumo darbus. Mokiniai kviečiami asmeniškai atsiliepti ir kurti gražesnę Dievo dovanotą pasaulį, susipažinti su maldos formomis, išgyventi priklausymo bendruomenei svarbą ir džiaugsmą, mokyti kartu melstis, švęsti Šv. Mišias, ugdyti troškimą padėti ligoniams ir kenčiantiesiems.



Penktajame skyriuje „Blogis įveikiamas geriu“ iškeliamas draugystės vertė. Pozityvūs santykiai tarp žmonių atskleidžiami kaip galimybė sekti apaštalų mokymą, laikytis taisyklių, konstruktyviai spręsti ginčus ir problemas, susitaikyti su Dievu, žmonėmis ir pačiu savimi. Mokiniai skatinami gerbti įvairių tautų, tikėjimo, rasės žmones ir suvokti, kad jie visi yra sukurti pagal Dievo paveikslą, Jo mylimi ir vertingi.

Šeštajame skyriuje „Esu kviečiamas būti laimingas“ svarstoma, kas žmogui teikia laimę, koks galutinis jo gyvenimo tikslas, ką reiškia būti laisvam ir patirti tikrąjį džiaugsmą. Pristatomi Jėzaus Palaiminimai, kviečiama pagal juos gyventi.

Autorės kiekviename paragrafe pateikia įdomios informacijos, skirtingo sudėtingumo tekstų. Tai mokytojui sudaro galimybę diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo turinį, pritaikyti konkrečios klasės mokiniams. Suvokti temą padeda tekstai, susieti su gyvenimo patirtimi, suformuoti klausimai, įvairios užduotys Šventojo Rašto ištraukoms nagrinėti, asmeninės maldos patirtys, trumpi temų apibendrinimai. Tikėtina, kad ši medžiaga žadins mokinių smalsumą ir norą pažinti, suprasti, įsiminti svarbius dalykus. *Tačiau yra tekstų, kuriuose pernelyg gausu informacijos, todėl juos vertėtų šiek tiek trumpinti* (pvz., 38 p., 79 p., 82 p., 93–94 p.).

Vadovėlio antraštės, svarbios medžiagos išskyrimas, instrukcijos, naujų žodžių aiškinimas, taisyklės, ženklavimas yra metodinė pagalba mokiniams mokytis.

Kiekvienas skyrius baigiamas kartojimo užduotimis. Jos padės įvertinti, ką mokiniai suprato, kiek įsiminė ir ko išmoko. Vadovėlio pabaigoje tikslingas žodynėlis, literatūros sąrašas, nuorodos į interneto svetaines.

Vadovėlio kalba aiški ir logiška, klaidų ir netikslumų nėra.

Vaizdinė medžiaga iš dalies informatyvi, pritaikyta 5 klasės mokiniams, tačiau nėra visiškai sutvarkyta – nebaigtos piešti iliustracijos, ne visur parašyta informacija prie nuotraukų – kas jų autorius, koks pastatas vaizduojamas ir pan.

Parengtos užduotys skatina mokinius būti aktyviems pamokoje, sieti naują mokomąją medžiagą su anksčiau įgytomis žiniomis ir tobulinti gebėjimus, dalytis patirtimi, dirbti grupėmis, spręsti problemas, reikšti pagarbą kitaip mąstantiesiems, gailėstingumą – juos supantiems žmonėms, kūrybiškai dirbti. Svarbu, kad užduotys skatina mąstyti, išreikšti savo požiūrį ir vertybes, sudaro galimybes gauti grįžtamąjį ryšį ir įsivertinti.

Vadovėlio turinys atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu, padės ugdyti pilietines ir tautines vertybes, skatins saugoti gyvybę, gamtą ir laikytis sveikos gyvensenos principų.

Išvada

Vadovėlis atitinka pagrindinius vadovėlio turiniui keliamus reikalavimus pagal Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašą (patvirtinta Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. VK-14, 6 punktą: http://www.upc.smm.lt/ekspertavimas/vadoveliai/2_Bendrojo_ugdymo_dalyku_vadoveliu_turinio_vertinimo_tvarkos_aprasas.pdf). Ištaisius minėtus trūkumus, siūlau vadovėlį spausdinti.

Recenzentė

Jonikaitė

Irena Jonikaitė

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskienė
2013.01.30

